Stowarzyszenie Wsparcia Obywatelskiego

BIULETYN INFORMACYJNY STOWARZYSZENIA WSPARCIA OBYWATELSKIEGO NR 4/2019 KWIECIEŃ 2019

Spis treści

1. WYREJESTROWANIE POJAZDU W PRZYPADKU KRADZIEŻY 2
2. ZGODA NA WEJŚCIE NA NIERUCHOMOŚĆ SĄSIEDNIĄ W SYTUACJI KONIECZNOŚCI PODJĘCIA PRAC PRZYGOTOWAWCZYCH 3
3. ZWOLNIENIE Z OPŁAT SĄDOWYCH A EPU 5
4. RODZAJE PRZEDSTAWICIELSTWA 6
5. ODWOŁANIE PRACOWNIKA Z URLOPU 8
6. WADY OŚWIADCZEŃ WOLI POWODUJĄCE UNIEWAŻNIENIE MAŁŻEŃSTWA 9

1. WYREJESTROWANIE POJAZDU W PRZYPADKU KRADZIEŻY

W pierwszej kolejności należy zwrócić uwagę na art. 79 ust. 1 pkt 2 ustawy prawo o ruchu drogowym zgodnie z którym: pojazd podlega wyrejestrowaniu przez organ właściwy ze względu na miejsce ostatniej rejestracji pojazdu, na wniosek jego właściciela, w przypadku kradzieży pojazdu, jeżeli jego właściciel złożył stosowne oświadczenie pod odpowiedzialnością karną za fałszywe zeznania. W tym miejscu należy wskazać, iż wyżej powołana regulacja wskazuje również katalog innych okoliczności stanowiących podstawą wyrejestrowania pojazdu tj. np. wywóz pojazdu z kraju, jeżeli pojazd został zarejestrowany za granicą lub zbyty za granicę; zniszczenia (kasacji) pojazdu za granicą; udokumentowanej trwałej i zupełnej utraty posiadania pojazdu bez zmiany w zakresie prawa własności.dziadkowie) a wstępnych przed rodzeństwem. Jeżeli jest kilku zstępnych lub wstępnych obowiązek alimentacyjny obciąża bliższych stopniem przed dalszymi. Natomiast krewnych w tym samym stopniu obowiązek alimentacyjny obciąża w częściach odpowiadających ich możliwościom zarobkowym i majątkowym

Zgodnie z ugruntowanym poglądem w judykaturze sądów administracyjnych pod pojęciem "kradzieży pojazdu", użytego w przepisie art. 79 ust. 1 pkt 2 p.r.d., należy rozumieć każdy przypadek, gdy właściciel utracił posiadanie pojazdu wbrew własnej woli, a pozbawienie władztwa stanowi przestępstwo (czyn zabroniony), bądź nawet wykroczenie z uwagi na wartość pojazdu. Względy natury celowościowej przemawiają za tym, aby przestępstwo przywłaszczenia traktować jako kradzież pojazdu na użytek p.r.d., skoro zgodnie z art. 79 ust. 2 tej ustawy, pojazd odzyskany po kradzieży podlega na wniosek właściciela ponownej rejestracji (wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach z dnia 6 lutego 2014 r. II SA/Gl 1337/13).

W przypadku kradzieży pojazdu do jego wyrejestrowania koniecznym jest złożenie stosownego wniosku. Jednocześnie warto wyraźnie podkreślić, iż bezpośrednią podstawą wyrejestrowania pojazdu jest oświadczenie właściciela złożone pod groźbą odpowiedzialności karnej. Judykatura wyraźnie wskazuje, iż oświadczenie strony postępowania o kradzieży pojazdu (przywłaszczeniu pojazdu), nawet niezgodne z rzeczywistością, zobowiązuje organ administracji publicznej do wydania decyzji o wyrejestrowaniu pojazdu w rozumieniu art. 79 ust. 1 pkt 2 p.r.d. (wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z dnia 27 listopada 2012 r. III SA/Po 610/12). Wniosek o wyrejestrowanie pojazdu jest nie tylko przesłanką aktualizującą kompetencję organu administracji publicznej do orzekania w sprawie wyrejestrowania pojazdu (jest przesłanką wszczęcia i prowadzenia postępowania administracyjnego), lecz stanowi także emanację materialnoprawnych uprawnień strony do ukształtowania sprawy i jej zakresu (H. Knysiak-Kolczyk Uprawnienia strony w

postępowaniu administracyjnym). Powyższe stanowisko zostało także uwzględnione przez Naczelny Sąd Administracyjny w Warszawie uznając jednoznacznie, iż w świetle art. 79 ust. 1 pkt 2 p.r.d., w przypadku kradzieży pojazdu, jego wyrejestrowanie może nastąpić wyłącznie na wniosek właściciela, który złożył stosowne oświadczenie pod odpowiedzialnością karną za fałszywe zeznanie. Analiza tego przepisu prowadzi do wniosku, że spełnienie tego warunku nakłada na organ administracji obowiązek wyrejestrowania tego pojazdu (wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 20 kwietnia 2006 r. I OSK 773/05).

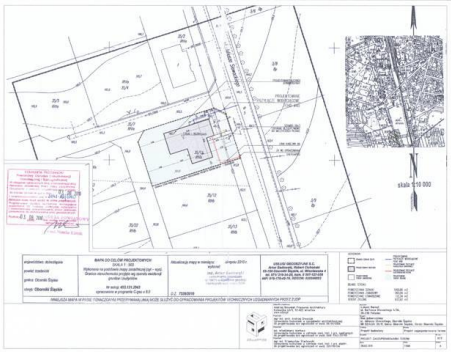
Należy jednak zauważyć, iż w praktyce odpowiednie organy wymagają również oprócz złożenia stosownego wniosku wraz z wyżej wskazanym oświadczeniem przedłożenia takich dokumentów jak: zaświadczenie wydane przez właściwy organ Policji potwierdzające zgłoszenie kradzieży pojazdu lub postanowienie o umorzeniu dochodzenia w sprawie kradzieży pojazdu wystawione przez właściwy organ, dowód rejestracyjny oraz kartę pojazdu – jeżeli została wydana.

Mając na uwadze powyższe należy stwierdzić, iż w świetle powołanych wyżej regulacji Koniecznym elementem spełnienia wszystkich przesłanek zawartych w powołanym powyżej przepisie jest złożenie przez właściciela pojazdu stosownego oświadczenia w którym oznajmi, iż pojazd został skradziony/ przewłaszczony. Stosowne oświadczenie zgodnie z ugruntowanym stanowiskiem judykatury jest warunkiem koniecznym do wyrejestrowania pojazdu. Tym samym organ administracji publicznej nie jest uprawniony do badania czy rzeczywiście doszło do kradzieży pojazdu, gdyż wykracza to poza jego kompetencje określone w przepisach prawa powszechnie obowiązującego.
Wskazany wniosek o wyrejestrowanie pojazdu może zostać złożony osobiście bądź też przez pełnomocnika co wiąże się z koniecznością udzielenia pisemnego pełnomocnictwa oraz uiszczenia opłaty skarbowej w wysokości 17 zł. Dodatkowo konieczne jest również uiszczenia opłaty w wysokości 10 zł od decyzji o wyrejestrowaniu pojazdu. Potwierdzenia dokonania stosownych opłat należy załączyć do wniosku o wyrejestrowanie pojazdu.

2. ZGODA NA WEJŚCIE NA NIERUCHOMOŚĆ SĄSIEDNIĄ W SYTUACJI KONIECZNOŚCI PODJĘCIA PRAC PRZYGOTOWAWCZYCH

W trakcie budowy nieruchomości niejednokrotnie zdarza się iż zachodzi potrzeba wejścia na grunt sąsiedni w celu podjęcia wstępnych prac budowlanych lub przygotowania terenu pod budowę. Co do zasady w takiej sytuacji wymagana jest zgoda właściciela nieruchomości sąsiadującej na wkroczenie na jego grunt i podjęcie niezbędnych prac. Warto również już na wstępie wskazać iż w przypadku wyrządzenia jakichkolwiek szkód na nieruchomości sąsiada odpowiedzialność w tym zakresie ponosił będzie inwestor nieruchomości na której prowadzona jest budowa. Jeżeli właścicielem nieruchomości sąsiedniej jest osoba fizyczna wówczas nie ma problemu z poszukiwaniem osoby która ma udzielić stosownej zgody, sytuacja staje się problematyczna gdy własność sąsiedniego gruntu należy do Skarbu Państwa a prawo własności do nieruchomości nie ma w pełni uregulowanego stanu prawnego.

Przykładem takiej problematycznej sytuacji jest okoliczność gdy podmiotem ujawnionym w księdze wieczystej jest Skarb Państwa a jednocześnie toczy się postepowanie czy grunt nie powinien zostać zwrócone osobom fizycznym. Zgodna na wejście na teren nieruchomości została uregulowana w art. 47 ust 1 prawa budowlanego, zgodnie z którym: jeżeli do wykonania prac przygotowawczych lub robót budowlanych jest niezbędne wejście do sąsiedniego budynku, lokalu lub na teren sąsiedniej nieruchomości, inwestor jest obowiązany przed rozpoczęciem robót uzyskać zgodę właściciela sąsiedniej nieruchomości, budynku lub lokalu (najemcy) na wejście oraz uzgodnić z nim przewidywany sposób, zakres i terminy korzystania z tych obiektów, a także ewentualną rekompensatę z tego tytułu. Jednoczenie w doktrynie podkreśla się, iż dopiero wyraźna zgoda udzielona przez podmiot posiadający prawo do sąsiedniej nieruchomości (budynku, lokalu) uprawnia do rozpoczęcia robót budowlanych. (Filipowicz, Tomasz. Art. 47. W: Prawo budowlane. Komentarz aktualizowany. System Informacji Prawnej LEX, 2016.).

Kontynuując warto również wyjaśnić kto w rozumieniu ustawy jest właścicielem nieruchomości tak żeby inwestor nie otrzymał zgody od osoby nieuprawnionej. Ustawa nie wprowadza legalnej definicji właściciela nieruchomości jednakże ze względu na ogóle regulacje kodeksu cywilnego regulujące prawo własności do nieruchomości należy wskazać, iż za właściciela nieruchomości rozumie się podmiot który faktycznie włada nieruchomością jak właściciel, tj. posiada corpus i animus, wieczysty użytkownik nieruchomości oraz zarządca nieruchomością. Warto wskazać iż celem wyrażenia zgody na wejścia n nieruchomość właściciel musi dysponować przymiotem własności na dzień wyrażenia zgody. Ustawodawca zarówno w prawie budowlanym jak i innych przedmiotowo związanych ustawach nie wprowadził ograniczenia czasowego jak długo należy być właścicielem. Wobec powyższego należy stwierdzić, iż Starosta Krakowski który jest ujawniony jako właściciel w księdze wieczystej prowadzonej dla nieruchomości objętej wnioskiem o wyrażenie zgody na wejście na jej teren jest właścicielem na dzień wyrażenia przedmiotowej zgody może wyrazić taką zgodę nawet jeśli jednocześnie toczy się postępowanie o zwrot nieruchomości osobie fizycznej lub ustalenie stanu prawnego nieruchomości.

Warto również rozwinąć już wcześniej wspomniane zagadnienie w zakresie odpowiedzialności odszkodowawczej inwestora w przypadku dokonania uszkodzeń w związku z prowadzonymi pracami. przypadku dokonania uszkodzeń na nieruchomości obowiązany jest do naprawienia. Powstałe szkody naprawa inwestor na co wskazuje z art. 47 ust. 3 prawa budowlanego zgodnie z którym: inwestor, po zakończeniu robót, o których mowa w ust. 1, jest obowiązany naprawić szkody powstałe w wyniku korzystania z sąsiedniej nieruchomości, budynku lub lokalu - na zasadach określonych w Kodeksie cywilnym. Wobec powyższego należy odwołać się do regulacji określonej w kodeksie cywilnym. Zgodnie z art. 415 kodeksu cywilnego kto z winy swej wyrządził drugiemu szkodę, obowiązany jest do jej naprawienia. Powyższy przepis należy interpretować w kontekście

prawa budowlanego. Zgodnie z powyższym jeżeli inwestor wyrządzi szkodę aktualnemu właścicielowi nieruchomości obowiązany jest do jej naprawy.

3. ZWOLNIENIE OD OPŁAT SĄDOWYCH A EPU

Wprowadzenie elektronicznego postępowania upominawczego, czyli tzw. e-Sądu do polskiego systemu prawa miało na celu nie tylko uproszczenie i przyspieszenie procesu, ale także obniżenie kosztów postępowania. Pozew składany w EPU podlega opłacie w wysokości ¼ części opłaty, pobieranej od pozwu w postępowaniu zwykłym, czyli 1,25% wartości przedmiotu sporu. Osoba wnosząca pozew w EPU obowiązana jest uiścić należną opłatę bez wezwania, bowiem zgodnie z art. 130 § 6 k.p.c. w elektronicznym postępowaniu upominawczym pozew wnosi się wraz z opłatą sądową, a wniesienie pozwu bez opłaty nie wywołuje skutków jakie ustawa wiąże z wniesieniem pisma procesowego do sądu. Należy również wskazać, że opłaty sądowe w EPU wnoszone są wyłącznie drogą elektroniczną za pośrednictwem dostawcy usług płatności.

Każdy, kto chce skorzystać z e-Sądu musi jednak pamiętać, że w elektronicznym postępowaniu upominawczym nie istnieje możliwość korzystania przez powoda ze zwolnienia od kosztów sądowych, na co wskazuje art.104a ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych. Wprowadzenie tego przepisu jest motywowane tym, że rozpatrywanie wniosków o zwolnienie od kosztów sądowych w znacznym stopniu przedłużałoby postępowanie, co przeczyłoby jednej z głównych idei e-Sądu, jaką jest przyspieszeniu procesu.

Trzeba jednak podkreślić, że eliminacja możliwości uzyskania zwolnienia od kosztów sądowych nie narusza praw powoda, bowiem to powód sam decyduje jaką drogę postępowania wybierze, a więc jeżeli chce on skorzystać ze zwolnienia ze względu na swoją sytuację materialną, to powinien on wybrać drogę tradycyjnego postępowania upominawczego. Eliminacja możliwości zwolnienia od

kosztów sądowych nie dotyczy w zasadzie pozwanego, bowiem składając sprzeciw od nakazu zapłaty nie musi on uiszczać żadnych kosztów.
Co więcej, zgodnie z art. 95 ust. 4 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych wprowadzono zasadę, że zażalenie na postanowienie sądu elektronicznego oraz skarga na orzeczenie referendarza w elektronicznym postępowaniu upominawczym są wolne od opłat sądowych.

4. RODZAJE PRZEDSTAWICIELSTWA

Podstawowe rozróżnienie rodzajów przedstawicielstwa sprowadza się do wyodrębnienia przedstawicielstwa ustawowego, a więc mającego oparcie w przepisach ustaw, a także pełnomocnictwa, czyli przedstawicielstwa opartego na oświadczeniu woli osoby reprezentowanej. W art. 97 k.c. zawarto szczególny przepis dotyczący interpretowania sytuacji prawnej osoby działającej w lokalu przedsiębiorstwa. Osobę czynną w lokalu przedsiębiorstwa przeznaczonym do obsługiwania publiczności poczytuje się wobec tego, w razie wątpliwości, za umocowaną do dokonywania czynności prawnych, które zazwyczaj bywają dokonywane z osobami korzystającymi z usług tego przedsiębiorstwa. Występuje tutaj więc domniemanie związane z instytucją przedstawicielstwa zniszczenia (kasacji) pojazdu za granicą; udokumentowanej trwałej i zupełnej utraty posiadania pojazdu bez zmiany w zakresie prawa własności dziadkowie) a wstępnych przed rodzeństwem. Jeżeli jest kilku zstępnych lub wstępnych obowiązek alimentacyjny obciąża bliższych stopniem przed dalszymi. Natomiast krewnych w tym samym stopniu obowiązek alimentacyjny obciąża w częściach odpowiadających ich możliwościom zarobkowym i majątkowym.

Wyżej wskazane pełnomocnictwo dotyczyć może czynności zwykłego zarządu, czynności przekraczających zakres zwykłego zarządu albo poszczególnych, enumeratywnie wskazanych czynności. Można zatem wyróżnić pełnomocnictwo ogólne, pełnomocnictwo rodzajowe, a także pełnomocnictwo do dokonania określonej czynności. Pełnomocnictwo ogólne powinno, ad solemnitatem, czyli pod rygorem nieważności, zostać udzielone na piśmie. Dla przykładu wskazać można, iż pełnomocnictwo ogólne nie jest wystarczające do sporządzenia zapisu na sąd polubowny (Uchwała SN z 08.03.2002 r. sygn. akt III CZP 8/02). Ponadto, pełnomocnictwo powinno przybrać taką samą formę, jak forma danej czynności prawnej, o ile forma ta jest szczególna. Warto wskazać, iż art. 100 k.c. stwierdza, że okoliczność, że pełnomocnik jest ograniczony w zdolności do czynności prawnych, nie ma wpływu na ważność czynności dokonanej przez niego w imieniu mocodawcy. Kwestia pełnej zdolności do czynności prawnych nie jest więc niezbędną przesłanką ku dokonaniu ważnej czynności.
Jeśli chodzi o odwołanie pełnomocnictwa to może być ono odwołane w każdej chwili, chyba że mocodawca zrzekł się odwołania pełnomocnictwa z przyczyn uzasadnionych treścią stosunku prawnego będącego podstawą pełnomocnictwa. Po wygaśnięciu umocowania pełnomocnik zobowiązany jest zwrócić mocodawcy dokument, będący podstawą pełnomocnictwa. Może on żądać poświadczonego odpisu tego dokumentu, zaś wygaśnięcie umocowania powinno być na odpisie zaznaczone (art. 102 k.c.). Śmierć pełnomocnika lub mocodawcy powoduje wygaśnięcie pełnomocnictwa chyba że w pełnomocnictwie inaczej zastrzeżono z przyczyn uzasadnionych treścią stosunku prawnego będącego podstawą pełnomocnictwa.

W przepisach Kodeksu cywilnego występuje instytucja, którą określa się mianem falsus procurator. Jej istota sprowadza się do tego, iż jeżeli zawierający umowę jako pełnomocnik nie ma umocowania albo przekroczy jego zakres, ważność umowy zależy od jej potwierdzenia przez osobę, w której imieniu umowa została zawarta. Druga strona stosunku prawnego ma prawo wyznaczyć osobie, w której imieniu umowa została zawarta, odpowiedni termin do potwierdzenia umowy, a po bezskutecznym upływie wyznaczonego terminu nie musi spełniać swego świadczenia wzajemnego. Jak stanowi art. 103 § 3 k.c. w braku potwierdzenia ten, kto zawarł umowę w cudzym imieniu, obowiązany jest do zwrotu tego, co otrzymał od drugiej strony w wykonaniu umowy, oraz do naprawienia szkody, którą druga strona poniosła przez to, że zawarła umowę nie wiedząc o braku umocowania lub o przekroczeniu jego zakresu. Co bardzo istotne, powyższy skutek nie występuje w razie dokonania jednostronnej czynności prawnej przez osobę nieuprawnioną. Jeżeli dokonano zatem jednostronnej czynności prawnej bez umocowania, albo z przekroczeniem jego zakresu, to taka czynności jest ex lege nieważna. Jednakże gdy ten, komu zostało złożone oświadczenie woli w cudzym imieniu, zgodził się na działanie bez umocowania, stosuje się odpowiednio przepisy o zawarciu umowy bez umocowania. Jak stanowi art. 105 k.c., jeżeli pełnomocnik po wygaśnięciu umocowania dokona w imieniu mocodawcy czynności prawnej w granicach pierwotnego umocowania, czynność prawna jest ważna, chyba że druga strona o wygaśnięciu umocowania wiedziała lub z łatwością mogła się dowiedzieć.

Pełnomocnik może ustanowić pełnomocników substytucyjnych. Może tego dokonać jedynie, jeśli spełniona zostanie co najmniej jedna z następujących przesłanek: gdy umocowanie takie wynika z treści pełnomocnictwa, z ustawy lub ze stosunku prawnego będącego podstawą pełnomocnictwa. Jeżeli zaś to mocodawca ustanowił kilku pełnomocników z takim samym zakresem umocowania, każdy z nich może działać samodzielnie, chyba że co innego wynika z treści pełnomocnictwa. Stosuje się to odpowiednio do pełnomocników substytucyjnych, ustanowionych przed pełnomocnika. Pełnomocnik nie może być drugą stroną czynności prawnej, której dokonuje w imieniu mocodawcy, ani reprezentować interesów obu stron stosunku prawnego, chyba że co innego wynika z treści pełnomocnictwa albo że ze względu na treść czynności prawnej wyłączona jest możliwość naruszenia interesów mocodawcy.

Szczególnym rodzajem pełnomocnictwa jest prokura. Jej istota sprowadza się do tego, iż jest ona pełnomocnictwem udzielonym przez przedsiębiorcę podlegającego obowiązkowi wpisu do rejestru przedsiębiorców, które obejmuje umocowanie do czynności sądowych i pozasądowych, jakie są związane z prowadzeniem tego przedsiębiorstwa. Jak stanowi art. 109 ze zn. 1 § 2 k.c., nie można ograniczyć prokury ze skutkiem wobec osób trzecich, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej. Prokura nie może być przeniesiona. Prokurent może jednakże ustanowić pełnomocnika do poszczególnej czynności lub pewnego rodzaju czynności. Prokurentem może być osoba fizyczna, z zastrzeżeniem, iż musi mieć ona pełną zdolność do czynności prawnych. Prokura, wyłączając normę art. 99 § 1, powinna być ad solemnitatem udzielona na piśmie. Do zbycia przedsiębiorstwa, do dokonania czynności prawnej, na podstawie której następuje oddanie go do czasowego korzystania, oraz do zbywania i obciążania nieruchomości jest wymagane pełnomocnictwo do

poszczególnej czynności. Można wyróżnić prokurę łączną oraz oddziałową. Prokura łączna to taka forma prokury, która udzielona jest kilku osobom łącznie. Kierowane do przedsiębiorcy oświadczenia lub doręczenia pism mogą być dokonywane wobec jednej z osób, którym udzielono prokury łącznie. Prokura oddziałowa zaś sprowadza się do ograniczenia do zakresu spraw wpisanych do rejestru oddziału przedsiębiorstwa. Jeśli chodzi o odwołanie prokury, to może być ona odwołana w każdej chwili. Prokura wygasa zaś wskutek wykreślenia przedsiębiorcy z rejestru, a także ogłoszenia upadłości, otwarcia likwidacji oraz przekształcenia przedsiębiorcy, a ponadto w związku ze śmiercią prokurenta. Co istotne, śmierć przedsiębiorcy ani utrata przez niego zdolności do czynności prawnych nie powoduje wygaśnięcia prokury. Udzielenie i wygaśnięcie prokury przedsiębiorca powinien zgłosić do rejestru przedsiębiorców, a zgłoszenie to powinno zawierać określenie rodzaju prokury, a także - w przypadku prokury łącznej- sposób jej wykonywania.

5. ODWOŁANIE PRACOWNIKA Z URLOPU

Zgodnie z treścią art. 152 Kodeksu pracy każdemu pracownikowi przysługuje prawo do corocznego, nieprzerwanego, płatnego urlopu wypoczynkowego. Jedną z integralnych cech każdego urlopu pracowniczego jest, więc jego nieprzerwany charakter. Jednakże kodeks pracy wprowadził od tej zasady wyjątek. Zgodnie, bowiem z treścią art. 167 powołanej ustawy pracodawca może odwołać pracownika z urlopu, ale tylko wówczas, gdy jego obecności w pracy wymagają okoliczności nieprzewidziane w chwili rozpoczynania urlopu.

Z uprawnienia do odwołania pracownika z urlopu pracodawca może skorzystać tylko jeśli: 1. nastąpiły okoliczności, których nie można było przewidzieć w chwili rozpoczęcia urlopu wypoczynkowego, bądź pracodawca nie mógł przewidzieć konieczności obecności pracownika oraz 2. powrót pracownika jest niezbędny dla zapewnienia prawidłowego toku pracy z uwagi na posiadane przez niego kwalifikacje. Odwołanie pracownika z urlopu możliwe jest tylko, gdy w chwili rozpoczynania przez pracownika urlopu pracodawca nie wiedział, że wystąpią takie okoliczności, które będą wymagały obecności pracownika w pracy. Pracodawca nie może, zatem odwołać

pracownika z urlopu np. z uwagi na konieczność wykonania przez niego zaplanowanych na dany okres obowiązków.

Ponadto decyzja pracodawcy o odwołaniu z urlopu wypoczynkowego powinna być uzasadniona. O odwołaniu z urlopu pracodawca zawiadamia bezpośrednio pracownika i wskazuje termin, w którym pracownik jest obowiązany stawić się do pracy. Termin ten powinien być tak wyznaczony, aby pracownik mógł go dotrzymać. Pracodawca jest zobowiązany uwzględnić m.in. miejsce pobytu pracownika, istniejące połączenie komunikacyjne i dostępne środki transportu.

Podkreślić należy, że odwołany z urlopu pracownik zobowiązany jest stawić się w pracy. Jeżeli pracownik odmówił wcześniejszego powrotu z urlopu, pracodawca może bowiem nałożyć na pracownika najsurowszą karę porządkową – karę pieniężną (art. 108 § 2 k.p.), ponieważ takie zachowanie pracownika można zakwalifikować, jako opuszczenie pracy bez usprawiedliwienia. W pewnych sytuacjach odmowę przerwania urlopu pracodawca może uznać nawet za ciężkie naruszenie podstawowych obowiązków pracowniczych i rozwiązać z pracownikiem umowę bez wypowiedzenia z jego winy na podstawie art. 52 § 1 pkt 1 k.p.
Ponadto zgodnie z przepisami kodeksu pracy pracodawca zobowiązany jest pokryć koszty poniesione przez pracownika w bezpośrednim związku z odwołaniem go z urlopu. Przez koszty te należy rozumieć niepodlegającą zwrotowi zapłatę za niewykorzystany pobyt w hotelu lub innym ośrodku wczasowym, a także koszty podróży, czy opłacone przez pracownika wycieczki, bilety wstępu na imprezy kulturalne, z których pracownik nie skorzystał. Zwrot kosztów związanych z odwołaniem pracownika z urlopu zgodnie z doktryną obejmuje także bezpośrednie koszy niewykorzystania urlopu przez jego rodzinę, jeżeli została zmuszona do przerwania odpoczynku.
Na koniec warto dodać, że po powrocie pracownika do pracy pracodawca powinien uzgodnić z nim termin, w którym wykorzystana zostanie pozostała część urlopu wypoczynkowego. Termin ten może przypadać bezpośrednio po okresie, w którym obecność pracownika w zakładzie pracy przestanie być niezbędna, jak również w czasie późniejszym.

6. WADY OŚWIADCZEŃ WOLI POWODUJĄCE UNIEWAŻNIENIE MAŁŻEŃSTWA

W pierwszej kolejności należy stwierdzić, iż wstąpienie w związek małżeński stanowi oświadczenie woli. Podobnie jak w przypadku oświadczeń woli uregulowanych w Kodeksie cywilnym oświadczenie o zawarciu małżeństwa może zostać unieważnione jeżeli zachodzą okoliczności wskazane w art. 15 (1) Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego.

Przesłanki warunkujące unieważnienie małżeństwa zostały wyróżnione przez ustawodawcę w art. 15(1) § 1 k.r.o., są to: stan wyłączający świadome wyrażenie woli; błąd co do tożsamości drugiej osoby; bezprawna groźba drugiej strony lub osoby trzeciej, jeżeli z okoliczności wynika, że składający oświadczenie mógł się obawiać, że jemu samemu lub innej osobie grozi poważne niebezpieczeństwo osobiste. Prezentowane podstawy unieważnienia małżeństwa stanowią

regulację specjalną i jedynie na ich podstawie można dochodzić unieważnienia małżeństwa. Nie mają w tej kwestii zastosowania przepisy Kodeksu Cywilnego regulujące wady oświadczeń woli.
Pierwszą z powołanych okoliczności jest stan wyłączający świadome wyrażenie woli. W odróżnieniu od regulacji wskazanej w Kodeksie Cywilnym powyższa przesłanka nie zawiera swobodnego wyrażenia woli. Stan wyłączający świadome wyrażenie woli może być wywołany czynnikami zewnętrznymi jak np. alkohol, narkotyki lub czynnikami wewnętrznymi jak np. choroba. Jednocześnie warto wskazać, iż jeżeli kierownik urzędu stanu cywilnego lub duchowy poweźmie uzasadnioną wątpliwość co do stanu zdrowia nupturienta i jego zdolności do zawarcia związku małżeńskiego lub złożenia oświadczenia o wstąpieniu w związek małżeński, może zażądać stosowanego zaświadczenia lekarskiego (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 lutego 2012 r. IV CSK 240/11).
Kolejną przesłankę stanowi błąd co do tożsamości drugiej strony. Warto wskazać, iż w odniesieniu do prezentowanej okoliczności nie może to być błąd „jakikolwiek", powyższy błąd może dotyczyć wyłącznie tożsamości drugiej osoby. W doktrynie w przeważającej większości wskazuje się na wąskie ujęcie prezentowanej okoliczności jako błąd co do osoby drugiego z nupturientów, tzn. zawarł związek małżeński z inną osobą niż chciał zawrzeć. Nie dotyczy to błędu co stanu cywilnego lub cech osobowości (K. Pietrzykowski (w:) K. Pietrzykowski (red.), Kodeks, 2003, s. 235). W praktyce niezwykle rzadko dochodzi do ziszczenia się powyższej przesłanki będącej podstawą do unieważnienia małżeństwa. Z taka sytuacja mamy do czynienia w zasadzie tylko gdy nupturient złożył oświadczenie o wstąpieniu w związek małżeński nie osobie z która chciał zawrzeć małżeństwo a z jego bratem/ siostrą bliźniakiem.
W następnej kolejności należy omówić przesłankę bezprawnej groźby drugiej strony lub osoby trzeciej jeżeli z okoliczności wynika, że składający oświadczenie mógł się obawiać, że jemu samemu lub innej osobie grozi poważne niebezpieczeństwo osobiste. Do spełnienia prezentowanej przesłanki konieczne jest zaistnienie dwóch jej cech. Po pierwsze groźba musi być bezprawna czyli sprzeczna z prawem i zasadami współżycia społecznego. Następna okolicznością jest powaga groźby – takie okoliczności faktyczne, iż składający oświadczenie mógł czuć obawę, że jemu samemu lub innej osobie grozi poważne niebezpieczeństwo osobiste. Jednocześnie co warto podkreślić przepis wskakuje jedynie na niebezpieczeństwo osobiste co w konsekwencji wyklucza powołanie się na powyższe okoliczności w zakresie zaistnienia niebezpieczeństwa dla dobra majątkowego.
Legitymowanym czynnie do wytoczenia powództwa o unieważnienie małżeństwa z powodu zaistnienia wyżej wskazanych przyczyn jest jedynie małżonek który złożył oświadczenie dotknięte wadą. Jednocześnie warto także zwrócić uwagę na termin przedawnienia w możliwości dochodzenia unieważnienia małżeństwa. Ustawodawca wprowadził bardzo krótki termin przedawnienia, tj. sześć miesięcy od ustania stanu wyłączającego świadome wyrażenie woli, od wykrycia błędu lub ustania obawy wywołanej groźbą - a w każdym wypadku po upływie lat trzech od zawarcia małżeństwa. Powództwo wniesione po upływie wskazanych terminów powinno zostać oddalone.

Stowarzyszenie Wsparcia Obywatelskiego

O STOWARZYSZENIU

Stowarzyszenie powstało, aby nieść pomoc osobom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej. Jest organizacją pozarządową, nie prowadzącą działalności gospodarczej. Pomagamy osobom i rodzinom w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych poprzez dostęp do nieodpłatnej pomocy prawnej. Wsparcie niesione przez Stowarzyszenie zmierza do zaspokojenia niezbędnych potrzeb społecznych i umożliwia życie w warunkach odpowiadających godności człowieka, w szczególności dla osób społecznie marginalizowanych, których prawa i wolności są naruszane.

WSPARCIE OBYWATELSKIE

Stowarzyszenie powstało z myślą o najbardziej potrzebujących. Od lat pomaga poprzez udzielanie nieodpłatnych porad prawnych, zapewniani zastępstwa procesowego, organizowanie zbiórek żywności oraz innego rodzaju wsparcia. Od początku działalności, z naszej pomocy skorzystały setki osób w beznadziejnej sytuacji życiowej.

DOŚWIADCZENIE

Prawnicy działający na rzecz Stowarzyszenia posiadają doświadczenie w świadczeniu pomocy dla potrzebujących w ramach usług świadczonych na rzecz podmiotów publicznych, w tym powiatowych centrów pomocy rodzinie oraz ośrodków pomocy społecznej oraz towarzystw pomocy.

POMAGAMY

Zapraszamy do kontaktu wszystkie osoby zainteresowane pomocą. Nie odmawiamy nikomu. Nasi prawnicy pracujący Pro bono poinformują o obowiązującym stanie prawnym, doradzą jakie kroki w danej sytuacji byłby najodpowiedniejsze, sporządzą projekt pism procesowych.

RZĄDOWY PROGRAM

Niezmiernie miło nam poinformować, że prawnicy działający w ramach Stowarzyszenia udzielają również porad prawnych w ramach rządowego programu Nieodpłatnych Porad Prawnych i Edukacji Prawnej. Prawnicy świadczą porady w punktach sieci w całej Polsce.

Biuletyn wydawany przez Stowarzyszenie Wsparcia Obywatelskiego w ramach realizacji zadania wynikającego z ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego i edukacji prawnej.